

Riktlinjer för kamerabevakning

Antagen av kommunstyrelsen, § 130, 2022-09-27,

diarienummer: KS/2022:318, ansvarig: samhällsutvecklings- och näringslivskontor

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Syfte och målsättning	3
3	Innan kameror övervägs	3
4	Gällande lagstiftning och innebörden av kamerabevakning	3
5	Ansvars- och kostnadsfördelning inom kommunen	4
5.1	Ansvar för behandling av personuppgifter	4
5.2	Förteckning	5
6	Tillstånd	5
7	Kamerabevakning som inte är tillståndspliktig	5
8	Information om kamerabevakningen	5
8.1	Krav på tydlig och klar information	5
8.2	Undantag från upplysningskravet och rätten till information	6
9	Några särskilda platser med kamerabevakning	6
9.1	Arbetsplatsen	6
9.2	Skolan	6
9.2.1	Skolgårdar	7
9.2.2	Särskilt om skolfasader	7
9.2.3	Inomhus i en skolbyggnad	7
9.3	Vård och Omsorg	7
10	Drönare	8
10.1	Regler avseende personuppgiftsbehandling	8

10.2	Tillstånd enligt kamerabevakningslagen för drönare	8
11	Hantering av bevakningsmaterial	8
11.1	Skydd av bild- och ljudmaterial från kamerabevakning	8
11.2	Lagringstid för material från kamerabevakning	8
12	Tystnadsplikt och utlämnande av material från kamerabevakning	8
12.1	Integritetsskyddsskäl	8
12.2	Begäran om registerutdrag enligt dataskyddsförordningen	9
13	Tillsynsmyndighet	9

1 Inledning

Nykvarns kommun har genom sin integritetsskyddspolicy tagit ställning vad gäller frågan om kamerabevakning med hänsyn till att reglerna för kamerabevakning ändrades den 25 maj 2018 när EU:s dataskyddsförordning¹ (GDPR) började gälla. Dessutom började kamerabevakningslagen² gälla den 1 augusti 2018.

Kommunfullmäktige har gett kommunstyrelsen i uppdrag att ansvara för, och följa upp, kamerabevakningen i kommunen.

Det åligger förvaltningen att ta fram en rutin för att kunna följa kommunens styrdokument och de lagstiftningar som finns avseende kamerabevakning. Kommundirektören fattar beslut om en sådan rutin.

2 Syfte och målsättning

Syftet med denna riktlinje är att tydliggöra kommunens förhållningssätt vad gäller användning av kamerabevakning, vilka regler som gäller för uppsättning och användande av bevakningskameror vid kommunens fastigheter och lokaler. Riktlinjen avser kamerabevakning som kräver tillstånd av tillsynsmyndigheten, men även sådan som inte kräver tillstånd.

Riktlinjen gäller för Nykvarns kommuns samtliga verksamheter och helägda bolag.

3 Innan kameror övervägs

Kamerabevakning av personer innebär ett ingrepp i en enskilds personliga integritet. Innan kameror övervägs ska därför förebyggande åtgärder övervägas.

Kamerabevakning ska endast bedrivas då intresset av sådan bevakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad. Installation av bevakningssystem med kamera ska därför ses som en kompletterande skyddsåtgärd då andra insatser visat sig vara otillräckliga.

4 Gällande lagstiftning och innebörden av kamerabevakning

GDPR gäller för all personuppgiftsbehandling, vilket även innefattar personuppgiftshantering i bild, dvs. eventuell kamerabevakning.

I det fall kommunen avser kamerabevaka en plats dit allmänheten har tillträde krävs tillstånd enligt kamerabevakningslagen. GDPR gäller således oavsett om kamerabevakningen kräver tillstånd eller inte enligt kamerabevakningslagen.

¹ GDPR 2016/679

² Kamerabevakningslag (2018:1200)

I princip alla typer av kameror omfattas där bildupptagningen förmedlas vidare till en elektronisk bildskärm eller lagras på ett elektroniskt medium – utan hänsyn till om materialet spelas in eller inte.

För att det ska vara fråga om kamerabevakning krävs att utrustningen används på ett sätt som innebär varaktig eller regelbundet upprepad personbevakning. Med personbevakning avses att personer kan identifieras genom bevakningen. Det krävs att sådana kännetecken kan iakttas som gör att man utan större osäkerhet kan skilja de personer som iakttas från andra personer. Även värmekameror och liknande utrustning kan därför möjliggöra personbevakning om enskilda kan identifieras av de bilder som kamerorna genererar.

Så kallad ”dummy”, kameraattrapp och falsk skyltning att kamerabevakning sker trots att det inte finns någon, får inte användas inom Nykvarns kommun.

5 Ansvars- och kostnadsfördelning inom kommunen

I kommunen används två typer av kamerabevakning för skydd av fastigheter, verksamheter och personal.

- Central kamerabevakning
- Lokal kamerabevakning

Med central kamerabevakning menas utvändigt kamerabevakning på fastigheter med rörelsedetektion som larmar och tänder upp kamera kopplad till larmcentralen för åtgärd.

Lokal kamerabevakning innebär invändig kamerabevakning med egen eller gemensam server.

Kostnadsfördelningen faller på den som har behovet av kamerabevakning i sin verksamhet.

5.1 Ansvar för behandling av personuppgifter

Personuppgiftsansvarig enligt GDPR är den organisation (nämnd/bolag) som bestämmer för vilka ändamål uppgifterna ska behandlas och hur behandlingen ska gå till.

Det är den personuppgiftsansvarige som ska se till att den behandling av personuppgifter som utförs är tillåten. Exempelvis om en skola har en installerad kamera på en skolgård är det utbildningsnämnden som är ansvarig för personuppgifterna med anledning av kamerabevakningen.

Själva ansvaret som personuppgiftsansvarig kan aldrig delegeras till en enskild tjänsteman.

5.2 Förteckning

Nykvarns kommun ska ha en förteckning över all installerad kamerabevakning i kommunen. Kommunstyrelsen ansvarar för att en sådan förteckning finns och följs upp en gång per år i samband med dataskyddsombudets årliga rapportering.

De kommunala bolagen ska ha egen förteckning om de har kamerabevakning i sin verksamhet.

6 Tillstånd

Tillstånd behövs enligt kamerabevakningslagen för kamerabevakning om kommunen kamerabevakar en plats dit allmänheten har tillträde. En ansökan om kamerabevakning ska göras skriftligen till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY).

Tillstånd krävs om platsen är offentlig eller privat område. Begreppet "plats dit allmänheten har tillträde" ska tolkas vitt och omfattar inte bara platser som allmänheten brukar vistas på, utan även områden som allmänheten överhuvudtaget har tillträde till. Här ingår exempelvis gemensamma utrymmen på ett äldreboende eller entréer, vägen fram till receptionen i kommunhuset, en skolbyggnad dit allmänheten har tillträde.

Om förutsättningarna för ett tillstånd ändras får IMY besluta om nya villkor eller, om förutsättningarna för tillstånd inte längre är uppfyllda, återkalla tillståndet. En kamera kan därför inte utan tillstånd från IMY flyttas till en annan plats.

7 Kamerabevakning som inte är tillståndspliktig

Platser dit allmänheten inte har tillträde får kommunen bevaka utan tillstånd, men kommunen måste även i dessa fall följa reglerna i dataskyddsförordningen. Områden som inte anses upplåtna för allmänheten är till exempel områden på arbetsplatser där allmänheten inte tillåts uppehålla sig (se mer kap 9.2).

8 Information om kamerabevakningen

8.1 Krav på tydlig och klar information

Upplyningsplikten i fråga om kamerabevakning gäller även om varken tillstånd eller anmälan krävs och även i de fall då bevakningen avser en plats dit allmänheten inte har tillträde.

Upplyningsplikten inträder när bevakningsutrustningen sätts upp fram till dess att utrustningen plockas ned och omfattar alla typer av bevakning. Information om att kamerabevakning sker ska vara tydlig och anpassad från fall till fall.

Det är olagligt att sätta upp dolda bevakningskameror utan att informera den som bevakas. Utöver dataskyddsförordningens regler kan till exempel även brottsbalkens bestämmelse om kränkande fotografering bli tillämplig.

Det ska vara tydligt på förhand för den som går in i ett specifikt utrymme att den platsen är kamerabevakad. Den som blir föremål för bevakningen bör få informationen innan den blir bevakad för att ha möjlighet att välja att inte bli bevakad. Det betyder att det inte är tillräckligt att sätta upp en skylt vid exempelvis huvudentrén till en lokal, när det även finns flera andra ingångar till lokalen.

8.2 Undantag från upplysningskravet och rätten till information

Upplysning om kamerabevakning och information om den personuppgiftsbehandling som kamerabevakningen innebär behöver enligt kamerabevakningslagen inte lämnas i vissa särskilt utpekade fall. Exempelvis vid bevakning som sker för att skydda en byggnad i enlighet med skyddslagen³.

9 Några särskilda platser med kamerabevakning

9.1 Arbetsplatsen

Anställda har normalt ett starkt intresse av att slippa bli kamerabevakade på arbetet.

Arbetsgivaren måste kunna visa att det finns starka skäl för bevakningen och att det inte går att komma till rätta med problemen med mindre ingripande åtgärder. Det är därför inte tillåtet att bevaka anställda för att rutinemässigt kontrollera hur de utför sina arbetsuppgifter.

Om en arbetsgivare överväger att påbörja kamerabevakning på en arbetsplats ska en förhandling med företrädare för arbetstagarna genomföras enligt Medbestämmandelagen.⁴

9.2 Skolan

Kamerabevakning i skolans värld kan hanteras enligt både kamerabevakningslagen och dataskyddsförordningen, beroende på var bevakningen äger rum.

En skola är inte någon allmän plats dit allmänheten har fritt tillträde. På platser där allmänheten inte har tillträde, såsom inne i en skola, tillämpas dataskyddsförordningen. Är det däremot en plats där allmänheten har tillträde tillämpas kamerabevakningslagen. Det måste därför i varje enskilt fall utredas var kameran befinner sig och hur den är riktad.

³ Skyddslagen (2010:305)

⁴ Lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (MBL)

9.2.1 Skolgårdar

Skolgårdar anses generellt vara en plats dit allmänheten har tillträde. När det gäller utemiljön, exempelvis skolgården, kan kameran fånga in utrymmen som utnyttjas av allmänheten och dit allmänheten kan ha rätt att ha tillträde. En bedömning ska göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Tiden för kamerabevakning ska minimeras för att minska integritetsintrånget. Om allmänheten anses ha tillträde krävs tillstånd enligt kamerabevakningslagen.

9.2.2 Särskilt om skolfasader

Om en skola har haft problem med skadegörelse och brott och ändamålet med bevakningen är att förhindra brottslig verksamhet har det i praxis varit tillåtet att bevakna skolfasader under vissa villkor. IMYs riktvärde är fortsatt 2 meter utifrån fasaden. Det är viktigt att ha en tydlig motivation till varför ett större område skulle behöva bevakas.

9.2.3 Inomhus i en skolbyggnad

Inne i en skolbyggnad anses allmänheten ha tillträde till ytan fram till skolexpeditionen. Kamerabevakning av dessa ytor fram till skolexpeditionen är därmed tillståndspliktiga.

Övriga ytor inne i skolbyggnaden anses vara platser dit allmänheten inte har tillträde och kamerabevakning är därför inte tillståndspliktig där. Reglerna i dataskyddsförordningen ska dock följas.

IMY förbjuder inte all kamerabevakning inomhus. För att avgöra om det är lagligt eller inte måste skolan göra en samlad bedömning. Det är viktigt att skolhuvudmannen har ett tydligt syfte med kamerabevakningen och gör klart för sig vilka konkreta problem som ska avhjälpas.

Då skolan är en arbetsplats finns en skyldighet för arbetsgivaren att förhandla med arbetstagarorganisationer, enligt MBL,⁵ om kamerabevakning övervägs.

9.3 Vård och Omsorg

För att man inom omsorgen ska kunna använda sådan välfärdsteknik⁶ som kamerabevakning, som medför att det sker en behandling av personuppgifter, krävs att det finns ett samtycke eller någon annan laglig grund enligt dataskyddsförordningen.

⁵ Lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

⁶ Välfärdsteknik definieras som digital teknik som syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för en person som har eller löper förhöjd risk att få en funktionsnedsättning.

10 Drönare

Reglerna för drönare är gemensamma inom hela EU. Det måste bland annat finnas en drönaroperatör som är ansvarig för alla flygningar och det har införts ett drönarkort för alla som flyger med drönare (drönarpilot).

10.1 Regler avseende personuppgiftsbehandling

Samma regler gäller för drönare som för övrig kamerabevakning. Dataskyddsförordningen gäller om bevakningen innebär att personuppgifter behandlas och kamerabevakningslagen om drönaren används för varaktig eller regelbunden personbevakning på en plats dit allmänheten har tillträde.

10.2 Tillstånd enligt kamerabevakningslagen för drönare

Tillstånd krävs enligt kamerabevakningslagen om drönaren kommer att användas för varaktig eller regelbunden personbevakning på en plats dit allmänheten har tillträde.

11 Hantering av bevakningsmaterial

11.1 Skydd av bild- och ljudmaterial från kamerabevakning

Bild och ljud som tas upp i samband med kamerabevakning betraktas som personuppgifter och ska skyddas med lämpliga säkerhetsåtgärder. Säkerhetsåtgärderna ska anpassas till de tekniska möjligheter som finns, vad det kostar att genomföra åtgärderna, de särskilda risker som finns med behandling av materialet och hur känsligt materialet är.

11.2 Lagringstid för material från kamerabevakning

Material från kamerabevakning får sparas så länge det behövs för det ändamål som kamerabevakningen bedrivs för. Det är upp till den personuppgiftsansvarige att göra en bedömning av hur länge materialet får bevaras. När bild- eller ljudmaterial inte längre får bevaras ska det omedelbart förstöras.

12 Tystnadsplikt och utlämnande av material från kamerabevakning

12.1 Integritetsskyddsskäl

Av integritetsskyddsskäl är det angeläget att spridningen av bild- och ljudmaterial om en enskilds personliga förhållanden som har inhämtats genom kamerabevakning begränsas.

Regleringen av möjligheterna att lämna ut material från kamerabevakning ger uttryck för en avvägning mellan, å ena sidan, intresset av att material från kamerabevakning kommer till

användning för de avsedda ändamålen och, å andra sidan, intresset av att begränsa spridningen av materialet.

12.2 Begäran om registerutdrag enligt dataskyddsförordningen

En person som kan identifieras vid kamerabevakning kallas den registrerade. Den registrerade har rätt att av personuppgiftsansvarig få bekräftelse på om personuppgifter som rör denne håller på att behandlas och i så fall få tillgång till personuppgifterna, förutsatt att begäran från den registrerade inte är uppenbart ogrundad eller orimlig.

Vid bedömningen om utlämnande måste hänsyn tas till en rad olika lagstiftningar såsom offentlighets- och sekretesslagen, vem som begär ut materialet mm. Bedömning ska ske som en begäran om utlämnande av handling.

13 Tillsynsmyndighet

IMY är ansvarig tillsynsmyndighet inom GDPR och kamerabevakningsfrågorna. Om kommunen bryter mot reglerna kan IMY besluta om en administrativ sanktionsavgift och skadestånd.

NYKVARNS KOMMUN
Besöksadress: Centrumvägen 24 A
Postadress: 155 80 Nykvarn
Telefon: 08-555 010 00
Fax: 08-555 014 99
www.nykvarn.se